

Remissvar RISE:

En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige

RISE Research Institutes of Sweden ABPostadress
Box 857
501 15 BORÅSBesöksadress
Isafjordsgatan 22
Våning 6, hiss B
164 40 KistaTelefon / Telefax
010-516 50 00
033-13 55 02Konfidentialitetsnivå
K1 - ÖppenE-post / Internet
info@ri.se
www.ri.seOrg.nummer
556464-6874

RISE tackar för möjligheten att bidra med remissvar gällande rapporten ”En konkurrenskraftig drömarbransch i Sverige” och presenterar våra synpunkter nedan:

Relaterat till förslag 2 ”Regeringen bör etablera en samverkansplattform för obemannad luftfart i Sverige”:

I texten nämns ”testcenter” som exempel på aktörer som bör inbjudas till att delta i den tänkta nationella samverkansplattformen.

RISE vill poängtera att det kommer vara helt centralt för en framväxande drömarbransch i Sverige att ha tillgång till test och demomiljöer av världsklass. Paralleller går att dra till vad AstaZero har betytt för svensk bilindustri och SSPA Maritime Center på den maritima sidan.

Det är viktigt att det tas ett aktivt grepp i från statligt håll för att möta de nya utmaningar som en framväxande drömarbransch kommer att möta. Ett exempel är att vi i Sverige idag saknar en mer omfattande produktion av drönare. Detta betyder att branschen själva inte kommer att kunna driva uppbygganden av ett test- och democenter.

Sverige behöver ett test- och democenter som kan stödja den nationella drömarbranschen med:

- **Test och utvecklingsstöd/struktur**
En nationell miljö där svenska och europeiska företag som utvecklar drönare och relaterade tjänster under realistiska förhållanden kan utveckla och testa koncept och lösningar.
- **Säkerhet och certifieringsstruktur**
En framtida, konkurrenskraftig svensk drömarbransch kommer med största sannolikhet innehålla teknikkomponenter av utomeuropeiskt ursprung. Därför behövs kompetens och kapacitet att verifiera och prova:
 - **Fysisk säkerhet**
 - Internationella normer behöver kompletteras med nationella krav. Nationell kapacitet behöver säkerställas för att verifiera både nationella och externa systemkrav
 - **Säkerhet ur ett samhällsperspektiv**
 - Det bör vara mycket relevant för EU att framöver överväga europeiska kvalificerings/certifierings-kriterier på hårdvarunivå för drönare som skall användas i storskalig, autonom kommersiell drift givet den informationsmängd som dessa kommer samla på sig under drift. Detta i tillägg till de klassningar som finns idag. Här finns en möjlighet för Sverige att tillhandahålla den strukturen om vi är tidigt ute.
 - Interoperabilitetstest och cybersäkerhetstest på drönare kommer också att behöva genomföras Även för detta behövs testbäddar/teknikinfrastrukturer.
 - Kvalificering bör vidare omfatta mjukvara som skapar tjänster som tillhandahålls med hjälp av drönare.

Nationellt täckande drönartjänster kommer att medföra en potentiellt mycket stor påverkan på samhällets säkerhet, såväl för den fysiska säkerheten som för den informationsinsamling och -sammanställning som tjänsterna möjliggör. Detta talar för att test och certifiering av tjänsterna bör stå under statlig kontroll för att säkerställa samhällets rådighet över säkerhetsaspekterna.

RISE föreslår därför att ett nytt förslag adderas till texten enligt nedan:

Regeringen bör utreda etableringen av en nationell arena för test och provning av drönare avseende hårdvara, tjänster, mjukvara, konnektivitet samt säkerhet.